

Petra Trübenekrová, Josef Novotný – historik ve službách KSČ (osobnost a rozbor díla). Diplomová práce PF JU, České Budějovice 2011, 123 s. včetně příloh.

Posudek vedoucího práce:

Petra Trübenekrová se ve své diplomové práci věnovala tématu, jímž se dosud s výjimkou Vítězslava Sommera (jeho kniha o Angažovaném dějepisectví však vyšla až po odevzdání této diplomové práce) nikdo nezabýval, tedy výzkumu stranické historiografie v padesátých a šedesátých letech uplynulého století, v jejím případě na konkrétní postavě Josefa Novotného (1924-1986), jenž do roku 1970 patřil k vlivným osobnostem v historické vědy i v KSČ, aby se však jeho kariéra v pouhých 46 letech (po vyloučení z KSČ) vyvíjela zcela jiným směrem – k dělnickým povoláním, třebaže on sám se i nadále považoval za oddaného stoupence komunistické strany.

Jeho působení – v roli politického vedoucího Vyšší politické školy ministerstva informací a osvěty, role v Kanceláři prezidenta republiky (mj. jeden z editorů Spisů Klementa Gottwalda), zástupce náčelníka katedry dějin KSČ a ČSR na Vojenské politické akademii Klementa Gottwalda, uvolňovaného pro práci v Ústavu dějin KSČ a konečně krátce před rokem 1970 ve Vojenském historickém ústavu – svědčí o tom, že patřil k nemnoha vyvoleným, jimž bylo povoleno zásadně interpretovat moderní dějiny Československa a zejména dějiny KSČ, jež byly jednoznačným politikem.

Na druhé straně stranická historiografie v padesátých letech výrazně nepokročila přes muzealizaci paměti strany a tezovitá prohlášení o genialitě stranických vůdců (Klementa Gottwalda a dalších) a odsouzení meziválečné republiky, neboť se zaprodala zájmům „měšťáků“, místo aby se poučila z ruské revoluce roku 1917 (VŘSR). Příklon k výraznějšímu bádání v tomto směru nastává až v šedesátých letech, kdy Josef Novotný bude vědeckým tajemníkem nikdy nedokončené Trilogie dějin československého odboje za druhé světové války.

Práce Petry Trübenekrové v tomto směru nemůže mít pevnější oporu v dosavadní historiografické literatuře, protože Josef Novotný a jeho dílo se v ní víceméně nevyskytuje. To jí nepochybně možnosti interpretace osobnosti Josefa Novotného a jeho díla podstatně ztížilo. Diplomantka představila ve své práci životní

osudy Josefa Novotného od narození po smrt, včetně totálního nasazení za druhé světové války, jeho spolupráce s partyzánskou skupinou Nikolaj přes jeho úspěchy v padesátých a šedesátých letech až k zapomnění po ztrátě vědeckého angažmá v roce 1970, do něhož upadla jeho osobnost i dílo – z hlediska demokratického režimu vlastně nezajímavé, neboť silně ideologizované propagací komunismu.

Větší část diplomové práce je věnována osvětlení Novotného tvorby v dobovém kontextu, leckdy jde o důkladnější rozbor (mimořádně cenná je tu zejména pasáž o organizačním zázemí Trilogie, celostátním výzkumu odboje v šedesátých letech), jindy však jde spíše o ilustraci toho, že jeho názory na T. G. Masaryka či naopak Klementa Gottwalda jsou konformní s pozicí KSČ, ostatně mnohdy jsou to Novotného drobné články do Rudého práva, Zemědělských novin apod. Často publikoval ale i v Nové myslí atd.; někdy by tak propracovanější rozbor jeho textů neškodil.

Práce je postavena na odpovídající pramenné základně, se znalostí literatury, doplněny byly i některé zajímavé přílohy, včetně jeho portrétních fotografií. Po formální stránce diplomantce občas unikla některá formulace – např. nepřiliš šťastné spojení „Pravdivý postoj KSČ k osobě T. G. Masaryka...“ (s. 38), výjimečně lze najít nejednotné psaní První x první republika, na s. 72-73 také nejsou dopraveny zkrácené citace (V. Mastný).

Diplomovou práci Petry Trübenekrové považuji za zajímavý příspěvek ke stranické historiografii padesátých a šedesátých let 20. století, **doporučuji ji k obhajobě a hodnotím stupněm velmi dobře.**

doc. PhDr. Bohumil Jiroušek, Dr.

České Budějovice 4. ledna 2012